

**BỘ CÔNG THƯƠNG
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SAO ĐỎ

**ĐỀ CƯƠNG CHI TIẾT HỌC PHẦN
MÔI TRƯỜNG VÀ PHÁT TRIỂN**

**Số tín chỉ: 02
Trình độ đào tạo: Đại học
Ngành: Việt Nam học**

Năm 2020

ĐỀ CƯƠNG CHI TIẾT HỌC PHẦN

Trình độ đào tạo: Đại học

Ngành đào tạo: Việt Nam học

1. Tên học phần: Môi trường & Phát triển

2. Mã học phần: KHXX 017

3. Số tín chỉ: 2 (2,0)

4. Trình độ cho sinh viên: Năm thứ nhất

5. Phân bố thời gian:

- Lên lớp: 30 tiết lý thuyết, 0 giờ thực hành

- Tự học: 60 giờ

6. Điều kiện tiên quyết: Không

7. Giảng viên:

STT	Học hàm, học vị, họ tên	Số điện thoại	Email
1	TS. Nguyễn Đăng Tiến	0985.914.968	ndtien@saodo.edu.vn
2	ThS. Nguyễn Thị Thảo	0904.422.018	ntthao@saodo.edu.vn

8. Mô tả nội dung của học phần:

Học phần trang bị cho sinh viên những kiến thức cơ bản về vấn đề môi trường và sự phát triển, mối quan hệ giữa dân số với môi trường, các hoạt động phát triển đến môi trường. Học phần giới thiệu sự phát triển ảnh hưởng đến các tài nguyên. Mặt khác, học phần cũng nêu vấn đề ô nhiễm môi trường và việc bảo vệ tài nguyên và môi trường trong sự phát triển nhằm đảm bảo quá trình phát triển bền vững.

9. Mục tiêu và chuẩn đầu ra học phần:

9.1. Mục tiêu

Mục tiêu học phần thỏa mãn mục tiêu của chương trình đào tạo được trình bày theo bảng sau:

Mục tiêu	Mô tả	Mức độ theo thang đo Bloom	Phân bổ mục tiêu học phần trong CTĐT
MT1	Kiến thức		
MT1.1	Hiểu và trình bày được khái niệm môi trường, ô nhiễm môi trường, phát triển và phát triển bền vững.	2	[1.2.1.2a]
MT1.2	Hiểu và phân tích mối quan hệ và sự tác động giữa dân số, nghèo đói, đô thị hóa, nông nghiệp,	3	[1.2.1.2b]

Mục tiêu	Mô tả	Mức độ theo thang đo Bloom	Phân bổ mục tiêu học phần trong CTĐT
	công nghiệp, du lịch v.v đến sự phát triển và ô nhiễm môi trường, bảo vệ môi trường.		
MT1.3	Phân tích và đánh giá được sự phát triển kinh tế với vấn đề khai thác và bảo vệ tài nguyên.	4	
MT2	Kỹ năng		
MT2.1	Xác định được trong thực tế các thành phần môi trường, biểu hiện ô nhiễm môi trường và biện pháp chống ô nhiễm môi trường trong sự phát triển.	4	[1.2.2.3]
MT2.2	Có khả năng phân tích, đánh giá các vấn đề kinh tế- xã hội đến tài nguyên, môi trường và an ninh sinh thái.	4	
MT2.3	Vận dụng các kiến thức môi trường và phát triển để bảo vệ tài nguyên, bảo vệ môi trường trong hoạt động du lịch và hoạt động khác.		[1.2.2.1]
MT3	Mức tự chủ và trách nhiệm		
MT3.1	Có năng lực làm việc độc lập, làm việc theo nhóm và chịu trách nhiệm trong công việc	4	[1.2.3.1]
MT3.2	Có năng lực định hướng, lập kế hoạch, hướng dẫn, giám sát, đánh giá và đưa ra kết luận các công việc thuộc chuyên môn nghề nghiệp	4	[1.2.3.2]

9.2. Chuẩn đầu ra của học phần

Sự phù hợp của chuẩn đầu ra học phần với chuẩn đầu ra của chương trình được trình bày theo bảng sau:

CDR học phần	Mô tả	Thang đo Bloom	Phân bổ CDR học phần trong CTĐT
CDR1	Kiến thức		
CDR1.1	Hiểu và nhận biết được trong thực tế các vấn đề về môi trường, sự phát triển và vấn đề phát triển bền vững.	3	[2.1.3]
CDR1.2	Hiểu và phân tích mối quan hệ giữa sự phát triển kinh tế - xã hội với bảo vệ môi trường, khai thác tài nguyên.	4	[2.1.5]
CDR1.3	Biết và đánh giá các vấn đề môi trường toàn cầu và ở Việt Nam, những biện pháp bảo vệ môi trường trong sự phát triển.	4	
CDR2	Kỹ năng		

CDR học phần	Mô tả	Thang đo Bloom	Phân bổ CDR học phần trong CTĐT
CDR2.1	Có khả năng xác định và phân tích các thành phần môi trường, xác định mối quan hệ giữa hoạt động kinh tế - xã hội với môi trường xung quanh.	3	[2.2.2]
CDR2.2	Phát hiện và đánh giá được các vấn đề ô nhiễm môi trường xung quanh, phân tích những nguyên nhân và có ứng xử phù hợp với môi trường trong sự phát triển bền vững.	4	
CDR2.3	Vận dụng được các kiến thức môi trường trong hoạt động hướng dẫn du lịch và vấn đề bảo vệ môi trường trong hoạt động du lịch.	4	[2.2.3]
CDR3	Mức tự chủ và trách nhiệm		
CDR3.1	Có năng lực làm việc độc lập, làm việc theo nhóm, chịu trách nhiệm với những nhiệm vụ được giao.	4	[2.3.1]
CDR3.2	Tự định hướng, đưa ra kết luận chuyên môn.	4	[2.3.3]
CDR3.3	Tự ý thức được việc bảo vệ tài nguyên và bảo vệ môi trường và phát triển du lịch bền vững.	4	[2.3.4]

10. Ma trận liên kết nội dung với chuẩn đầu ra học phần:

Chương	Nội dung học phần	Chuẩn đầu ra của học phần								
		CDR1			CDR2			CDR3		
		CDR 1.1	CDR 1.2	CDR 1.3	CDR 2.1	CDR 2.2	CDR 2.3	CDR 3.1	CDR 3.2	CDR 3.3
1	Chương 1. Tổng quan về môi trường 1.1. Các tổng quan chung về môi trường 1.2. Các tổng quan chung về phát triển	x			x		x	x		x
2	Chương 2. Dân số và môi trường 2.1. Các thông số cơ bản của dân số học 2.2. Cấu trúc dân số và tháp tuổi 2.3. Sự gia tăng dân số thế giới 2.4. Gia tăng dân số và các vấn đề về tài nguyên và môi trường		x		x		x	x	x	x
3	Chương 3: Một số vấn đề về phát triển và môi trường 3.1. Phát triển du lịch và môi trường 3.2. Nông nghiệp hóa và môi trường 3.3. Công nghiệp hóa, đô thị hóa và môi trường 3.4. Toàn cầu hóa và môi trường 3.5. Nghèo đói và môi trường	x	x		x	x	x	x	x	x
4	Chương 4. Phát triển và các vấn đề về tài nguyên thiên nhiên 4.1. Tài nguyên rừng 4.2. Tài nguyên sinh học 4.3. Tài nguyên đất 4.4. Tài nguyên nước 4.5. Tài nguyên năng lượng và khoáng sản	x	x		x	x	x	x	x	x

Chương	Nội dung học phần	Chuẩn đầu ra của học phần								
		CDR1			CDR2			CDR3		
		CDR 1.1	CDR 1.2	CDR 1.3	CDR 2.1	CDR 2.2	CDR 2.3	CDR 3.1	CDR 3.2	CDR 3.3
5	Chương 5: Các vấn đề về ô nhiễm môi trường 5.1. Ô nhiễm nước 5.2. Ô nhiễm không khí 5.3. Ô nhiễm đất 5.4. An ninh và an toàn môi trường	x	x		x	x	x	x	x	x
6	Chương 6: Bảo vệ môi trường và phát triển bền vững 6.1. Những vấn đề môi trường toàn cầu 6.2. Những áp lực đối với môi trường toàn cầu 6.3. Phát triển bền vững và bảo vệ môi trường 6.4. Các mục tiêu phát triển thiên niên kỷ 6.5. Thực trạng môi trường và bảo vệ môi trường ở Việt Nam	x		x		x	x	x	x	x

11. Đánh giá học phần

11.1. Kiểm tra và đánh giá trình độ

Chuẩn đầu ra	Mức độ thành thạo được đánh giá bởi
CDR1	Kiểm tra thường xuyên, kiểm tra thực hiện nhiệm vụ về nhà, kiểm tra giữa học phần.
CDR2	Kết quả thảo luận trên lớp, thực hiện nhiệm vụ về nhà, bài tiểu luận, kiểm tra kiểm tra giữa học phần, thi kết thúc học phần.
CDR3	Kiểm tra thường xuyên, kết quả thực hiện nhiệm vụ của cá nhân và theo nhóm.

11.2. Cách tính điểm học phần: Tính theo thang điểm 10 sau đó chuyển thành thang điểm chữ và thang điểm 4

STT	Điểm thành phần	Quy định	Trọng số	Ghi chú
1	Điểm thường xuyên, điểm đánh giá chuyên cần của sinh viên, điểm bài tập mô phỏng trên phần mềm.	02 điểm đánh giá trở lên	20%	
2	Kiểm tra giữa học phần	01 bài	30%	
3	Thi kết thúc học phần	01 bài	50%	

11.3. Phương pháp đánh giá

- Điểm chuyên cần của sinh viên được đánh giá theo ngày công đi học, ý thức học tập trên lớp, hoàn thành nhiệm giảng viên giao

- Điểm thường xuyên, đánh giá nhận thức, thái độ thảo luận, chuyên cần của sinh viên thông qua tỉ lệ hiện diện của sinh viên trên lớp, ý thức tự học, ý thức tham gia xây dựng bài, thực hiện các nhiệm vụ về nhà và hoạt động nhóm,...

- Kiểm tra giữa học phần được thực hiện sau khi sinh viên học được 1/2 chương trình, đánh giá theo hình thức tự luận:

+ Thời gian làm bài: 50 phút

+ Sinh viên không sử dụng tài liệu

- Thi kết thúc học phần theo hình thức tự luận:

+ Thời gian làm bài: 90 phút

+ Sinh viên không sử dụng tài liệu

12. Phương pháp dạy và học

- Đối với giảng dạy lý thuyết: giảng viên kết hợp linh hoạt các phương pháp giảng dạy: Phương pháp thuyết trình, phương pháp thảo luận nhóm, phương pháp trực quan, đàm thoại, phương pháp thực địa, phương pháp dự án, v.v...

- Đối với giờ thảo luận: Giảng viên đưa ra chủ đề; khích lệ sinh viên trình bày quan điểm cá nhân, thảo luận theo nhóm và trình bày ý kiến thống nhất của nhóm.

- Đối với bài tập, nhiệm vụ về nhà: Giảng viên giao bài tập cho cá nhân hoặc cho các nhóm và yêu cầu sinh viên thực hiện. Sinh viên xây dựng kế hoạch, thực hiện nhiệm vụ cá nhân hoặc sắp xếp và phối hợp giữa các thành viên trong nhóm để thực hiện.

13. Yêu cầu học phần

- Yêu cầu về nghiên cứu tài liệu: Đọc giáo trình trước khi đến lớp, đọc thêm các giáo trình, tài liệu tham khảo.

- Yêu cầu về thái độ học tập: Chuẩn bị đầy đủ tài liệu trước khi đến lớp. Thực hiện tốt nhiệm vụ được giảng viên phân công. Ghi chép và tích cực thảo luận, xây dựng bài trên lớp.

- Yêu cầu về thực hiện nhiệm vụ về nhà: Sinh viên thực hiện nghiêm túc các nội dung tự học ở nhà theo sự hướng dẫn của giảng viên, hoàn thành tất cả bài tập và nhiệm vụ giảng viên giao.

- Yêu cầu về chuyên cần: Sinh viên tham dự ít nhất 80% thời lượng học phần theo quy chế.

- Yêu cầu về kiểm tra giữa học phần và thi kết thúc học phần: Thực hiện theo quy chế quản lý các hoạt động đào tạo của Trường Đại học Sao Đỏ.

14. Tài liệu phục vụ học phần:

- Tài liệu bắt buộc:

1. *Giáo trình Môi trường và phát triển* dành cho hệ Đại học ngành Việt Nam học trường Đại Học Sao Đỏ (giáo trình lưu hành nội bộ)

- Tài liệu tham khảo:

2. Nguyễn Minh Tuệ . *Địa lý Du lịch*, NXB Giáo dục, 2010.

3. Thái Văn Trưng. *Các hệ sinh thái rừng Việt Nam*, NXB Khoa học và Kỹ thuật. Hà Nội, 1999.

4. Phạm Trung Lương . *Tài nguyên và môi trường du lịch*, NXB Giáo dục, 1999.

5. Nguyễn Đình Hòa. *Phát triển du lịch bền vững*. NXB Đại học quốc gia, 2004.

6. Lê Văn Thông. *Tổ chức lãnh thổ sản xuất nông nghiệp trên thế giới*. NXB Giáo dục, 1986.

7. Lê Văn Thông (Chủ biên). *Địa lý kinh tế- xã hội Việt Nam* NXB Giáo dục ., 2001.

8. Lê Văn Thông (Chủ biên). *Địa lý kinh tế Việt Nam*. NXB Giáo dục, 1999

15. Nội dung chi tiết học phần:

TT	Nội dung giảng dạy	Lý thuyết	Thực hành	Tài liệu đọc trước	Nhiệm vụ của sv
1	Chương 1. Tổng quan về môi trường	2	0	[1],	+ Đọc tài liệu [1]

TT	Nội dung giảng dạy	Lý thuyết	Thực hành	Tài liệu đọc trước	Nhiệm vụ của sv
	<p>Mục tiêu chương: Hiểu và trình bày được các khái niệm về môi trường và vấn đề phát triển.</p> <p>Nội dung cụ thể:</p> <p>1.1. Các tổng quan chung về môi trường</p> <p>1.1.1. Khái niệm về môi trường</p> <p>1.1.2. Cấu trúc, phân loại và chức năng của hệ thống môi trường.</p> <p>1.2. Các tổng quan chung về phát triển</p> <p>1.2.1. Khái niệm về phát triển</p> <p>1.2.2. Các chỉ thị về phát triển</p> <p>1.3. Mô hình phát triển thế giới hiện nay</p>			[4], [5]	từ trang 1 đến trang 7. + Đọc tài liệu [4] trang 67 - 77 + Đọc tài liệu [5] trang 67 - 77
2	<p>Chương 2. Dân số và môi trường</p> <p>Mục tiêu chương: Biết được các thông số cơ bản của dân số học và phân tích, đánh giá được sự phát triển dân số, mối quan hệ giữa dân số và môi trường.</p> <p>Nội dung cụ thể:</p> <p>2.1. Các thông số cơ bản của dân số học</p> <p>2.2. Cấu trúc dân số và tháp tuổi</p>	2	0	[1], [7]	+ Đọc tài liệu [1] từ trang 15 - 19. + Đọc tài liệu [7] trang 1 - 20.
3	<p>Chương 2. Dân số và môi trường (Tiếp)</p> <p>2.3. Sự gia tăng dân số thế giới</p> <p>2.4. Gia tăng dân số và các vấn đề về tài nguyên và môi trường</p> <p>2.4.1. Tác động môi trường của sự gia tăng dân số</p> <p>2.4.2. Quan hệ giữa dân số và tài nguyên</p>	2	0	[1], [7]	+ Đọc tài liệu [1] từ trang 20 - 29 + Đọc tài liệu [7] trang 21 - 53
4	<p>Chương 3: Một số vấn đề về phát triển và môi trường</p> <p>Mục tiêu chương: Hiểu và phân tích được mối quan hệ giữa các vấn đề phát triển với vấn đề bảo vệ môi trường.</p> <p>Nội dung cụ thể:</p> <p>3.1. Phát triển du lịch và môi trường</p> <p>3.1.1. Các tác động của du lịch đến môi trường</p> <p>3.1.2. Du lịch bền vững</p>	2	0	[1], [6], [7]	+ Đọc tài liệu [1] từ trang 29 - 35. + Đọc tài liệu [2] trang 1 - 18 + Đọc tài liệu [4] trang 1 - 18 + Chuẩn bị nội dung thảo luận: Tác động của du lịch đến môi trường và ngược lại.

TT	Nội dung giảng dạy	Lý thuyết	Thực hành	Tài liệu đọc trước	Nhiệm vụ của sv
5	<p>Chương 3: Một số vấn đề về phát triển và môi trường (Tiếp)</p> <p>3.2. Nông nghiệp hóa và môi trường</p> <p>3.2.1. Các nền sản xuất nông nghiệp</p> <p>3.2.2. Sản xuất lương thực trên thế giới và Việt Nam</p> <p>3.2.3. Các giải pháp để giải quyết vấn đề lương thực</p> <p>3.3. Công nghiệp hóa, đô thị hóa và môi trường</p>	2	0	[1], [6]	+ Đọc tài liệu [1] từ trang 36- 48 + Đọc tài liệu [6] trang 1 - 25
6	<p>Chương 3: Một số vấn đề về phát triển và môi trường (Tiếp)</p> <p>3.4. Toàn cầu hóa và môi trường</p> <p>3.4.1. Khái niệm toàn cầu hóa</p> <p>3.4.2. Mối quan hệ giữa toàn cầu hóa và môi trường</p> <p>3.5. Nghèo đói và môi trường</p> <p>3.5.1. Nghèo đói</p> <p>3.5.2. Quan hệ giữa nghèo đói và môi trường</p> <p>3.5.3. Đấu tranh chống nghèo đói</p>	2	0	[1], [5]	+ Đọc tài liệu [1] từ trang 49- 59 + Đọc tài liệu [5] trang 26 – 40
7	<p>Chương 4. Phát triển và các vấn đề về tài nguyên thiên nhiên</p> <p>Mục tiêu chương: Hiểu và phân tích được mối quan hệ giữa phát triển và bảo vệ tài nguyên</p> <p>Nội dung cụ thể:</p> <p>4.1. Tài nguyên rừng</p> <p>4.1.1. Vai trò của rừng</p> <p>4.1.2. Tài nguyên rừng trên thế giới</p> <p>4.1.3. Tài nguyên rừng ở Việt Nam</p> <p>4.1.4. Bảo vệ tài nguyên rừng cho phát triển bền vững</p> <p>4.2. Tài nguyên sinh học</p> <p>4.2.1. Tài nguyên sinh học trên thế giới</p> <p>4.2.2. Tài nguyên sinh học ở Việt Nam</p> <p>4.2.3. Giá trị của đa dạng sinh học</p>	2	0	[1], [3]	+ Đọc tài liệu [3] từ trang 1 – 29. + Đọc tài liệu [1] từ trang 59 - 62
8	Chương 4. Phát triển và các vấn đề về	2	0		- Sinh viên làm

TT	Nội dung giảng dạy	Lý thuyết	Thực hành	Tài liệu đọc trước	Nhiệm vụ của sv
	tài nguyên thiên nhiên (Tiếp) 4.3. Tài nguyên đất 4.3.1. Đặc điểm của tài nguyên đất 4.3.2. Tài nguyên đất trên thế giới 4.3.3. Tài nguyên đất ở nước ta 4.3.4. Chiến lược bảo vệ đất cho cuộc sống bền vững - Kiểm tra giữa học phần				đề cương và ôn tập các nội dung được giao. - Thi giữa học phần
9	Chương 4. Phát triển và các vấn đề về tài nguyên thiên nhiên (Tiếp) 4.4. Tài nguyên nước 4.4.1. Đặc điểm chung 4.4.2. Tài nguyên nước trên thế giới 4.4.3. Tài nguyên nước ở Việt Nam 4.4.4. Các biện pháp bảo vệ tài nguyên nước ngọt cho phát triển bền vững	2	0	[1], [6], [8].	+ Đọc tài liệu [1] từ trang 62 - 65 + Đọc tài liệu [6] từ trang 70 - 79 + Đọc tài liệu [8] từ trang 60 - 70
10	Chương 4. Phát triển và các vấn đề về tài nguyên thiên nhiên (Tiếp) 4.5. Tài nguyên năng lượng và khoáng sản 4.5.1. Tài nguyên khoáng sản 4.5.2. Tài nguyên năng lượng	2	0	[1], [7], [8].	+ Đọc tài liệu [1] từ trang 65 - 68 + Đọc tài liệu [7] từ trang 51 - 68 + Đọc tài liệu [8] từ trang 40 - 59 + Chuẩn bị nội dung thảo luận: Nguyên nhân dẫn đến việc suy thoái các loại tài nguyên
11	Chương 5: Các vấn đề về ô nhiễm môi trường Mục tiêu chương: Phân tích và đánh giá được vấn đề ô nhiễm môi trường do hoạt động phát triển ở Việt Nam và trên thế giới. Nội dung cụ thể: 5.1. Ô nhiễm nước 5.1.1. Khái niệm, nguồn gốc, tác nhân và nguyên nhân sâu xa của ô nhiễm nước 5.1.2. Quản lý và chống ô nhiễm các vực	2	0	[1], [5]	+ Đọc tài liệu [1] từ trang 68- 70 + Đọc tài liệu [5] từ trang 198 - 202

TT	Nội dung giảng dạy	Lý thuyết	Thực hành	Tài liệu đọc trước	Nhiệm vụ của sv
	nước 5.1.3. Các tiêu chuẩn và chỉ tiêu đánh giá chất lượng nước hay mức độ ô nhiễm nước 5.1.4. Khả năng tự lọc sạch của nước 5.1.5. Ô nhiễm nước và quản lý chất lượng nước ở nước ta				
12	Chương 5: Các vấn đề về ô nhiễm môi trường (Tiếp) 5.2. Ô nhiễm không khí 5.2.1. Định nghĩa và các nguồn gây ô nhiễm không khí 5.2.2. Sự phát tán của chất ô nhiễm trong môi trường không khí 5.2.3. Các tác động của ô nhiễm không khí 5.2.4. Ô nhiễm không khí ở nước ta 5.2.5. Các biện pháp phòng ngừa ô nhiễm không khí	2	0	[1], [5]	+ Đọc tài liệu [1] từ trang 71 - 72 + Đọc tài liệu [5] từ trang 72 - 86.
13	Chương 5: Các vấn đề về ô nhiễm môi trường (Tiếp) 5.3. Ô nhiễm đất 5.3.1. Khái niệm chung và nguồn gốc 5.3.2. Biện pháp chống ô nhiễm đất 5.3.3. Các nguồn gây ô nhiễm và suy thoái đất ở Việt Nam 5.3.4. Vấn đề xử lý rác thải ở Việt Nam 5.4. An ninh và an toàn môi trường 5.4.1. Khái niệm 5.4.2. Đặc điểm an ninh môi trường 5.4.3. Tác nhân gây hại an ninh môi trường	2	0	[1], [5]	+ Đọc tài liệu [1] từ trang 72 - 75 + Đọc tài liệu [5] từ trang 50 - 55.
14	Chương 6: Bảo vệ môi trường và phát triển bền vững Mục tiêu chương: Hiểu và phân tích được các vấn đề môi trường toàn cầu và việc bảo vệ môi trường trong phát triển	2	0	[1], [5]	+ Đọc tài liệu [5] từ trang 34 đến trang 37 + Đọc tài liệu [1] từ trang 75-78

TT	Nội dung giảng dạy	Lý thuyết	Thực hành	Tài liệu đọc trước	Nhiệm vụ của sv
	bền vững. Nội dung cụ thể: 6.1. Những vấn đề môi trường toàn cầu 6.1.1. Sự nóng dần lên của trái đất 6.1.2. Sự suy giảm tầng ozon 6.1.3. Sự vận chuyển xuyên biên giới các chất thải nguy hại 6.1.4. Sự ô nhiễm đại dương và biển 6.1.5. Sự hoang mạc hóa 6.2. Những áp lực đối với môi trường toàn cầu 6.2.1. Dân số 6.2.2. Lương thực và nông nghiệp 6.2.3. Năng lượng 6.2.4. Công nghiệp 6.2.5. Sức khỏe và định cư 6.2.6. Quan hệ kinh tế quốc tế				
15	Chương 6: Bảo vệ môi trường và phát triển bền vững (Tiếp) 6.3. Phát triển bền vững và bảo vệ môi trường 6.4. Các mục tiêu phát triển thiên niên kỷ 6.5. Thực trạng môi trường và bảo vệ môi trường ở Việt Nam	2	0	[1], [5]	+ Đọc tài liệu [5] từ trang 34 đến trang 37 + Đọc tài liệu [1] từ trang 80 – 89. + Chuẩn bị nội dung thảo luận: Nguyên nhân gây ô nhiễm và suy thoái môi trường ở Việt Nam
16	Ôn thi kết thúc học phần				- Sinh viên làm đề cương và ôn tập các nội dung được giao.

Hải Dương, ngày 24 tháng 9 năm 2020

**KT. HIỆU TRƯỞNG
PHÓ HIỆU TRƯỞNG**

TS. Nguyễn Thị Kim Nguyên

TRƯỞNG KHOA

Nguyễn Đăng Tiến

TRƯỞNG BỘ MÔN

Nguyễn Thị Hương Huyền